

## TRANSPORT NETWORKS AND REGIONAL INTEGRATION

Teacher of Karshi State University

U.E.Eshmakhamtov

## TRANSPORT TARMOQLARI VA MINTAQAVIY INTEGRATSIYA

Qarshi Davlat Universiteti o'qituvchisi

U.E.Eshmaxmatov

**Annotatsiya.** Transport tarmoqlari markaziy o'rin egallagan holda mintaqaviy integratsiyani kuchaytiradi. Mazkur maqolada O'zbekiston va Markaziy Osiyodagi davlatlarning transport koridorlari, tranzit imkoniyatlari, logistika infratuzilmasining zamonaviy holati hamda 2025-yilda olingan statistik ma'lumotlar tahlil qilinadi. Xorijiy va O'zbekiston olimlarining tadqiqotlari yordamida transport tarmoqlarining ijobiy va salbiy jihatlari, mintaqaviy integratsiyaga qo'shgan hissasi, shuningdek keyingi rivojlanish yo'llari ko'rib chiqiladi.

**Kalit so'zlar.** Transport koridorlari, Logistika infratuzilmasi, Tranzit salohiyat, Mintaqaviy integratsiya, O'zbekiston, Markaziy Osiyo

**Abstract.** Transport networks play a central role in strengthening regional integration. This article analyzes the current state of transport corridors, transit opportunities, logistics infrastructure of Uzbekistan and Central Asian countries, as well as statistical data obtained in 2025. Using research by foreign and Uzbek scientists, the positive and negative aspects of transport networks, their contribution to regional integration, as well as ways of further development, are considered.

**Keywords.** Transport corridors, Logistics infrastructure, Transit potential, Regional integration, Uzbekistan, Central Asia

**Аннотация.** Транспортные сети играют центральную роль в укреплении региональной интеграции. В статье анализируется современное состояние транспортных коридоров, транзитных возможностей, логистической инфраструктуры Узбекистана и стран Центральной Азии, а также статистические данные, полученные в 2025 году. С использованием исследований зарубежных и узбекских учёных рассматриваются положительные и отрицательные стороны транспортных сетей, их вклад в региональную интеграцию, а также пути дальнейшего развития.

**Ключевые слова.** Транспортные коридоры, логистическая инфраструктура, транзитный потенциал, региональная интеграция, Узбекистан, Центральная Азия

**Kirish.** Transport tarmoqlari nafaqat infratuzilma masalasi, balki iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy aloqalar vositasi sifatida mintaqaviy integratsiyaning poydevori bo'ladi. Markaziy Osiyo mamlakatlari geosiyosiy jihatdan, shuningdek iqtisodiy tranzit yo'llari nuqtai nazaridan muhim hudud hisoblanadi. O'zbekiston geografik joylashuvi va transport siyosatidagi islohotlar tufayli markaziy o'yinchi sifatida

paydo bo'lmogda hamda transport yo'llarini kengaytirish, tranzit salohiyatini oshirish va mintaqaviy savdo aloqalarini mustahkamlash uchun ko'plab tashabbuslar ko'rmoqda.. Global savdo yo'llari, BRI (Belt and Road Initiative), Trans-Caspian, CASCA+ kabi koridorlar mintaqani dunyo bozoriga yanada yaqinlashtirmoqda hamda mintaqaviy hamkorlik shartnomalari va xalqaro transport yo'llari O'zbekistonning tashqi iqtisodiy manfaatlariga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Transport tarmoqlari va koridorlar O'zbekistonning mintaqaviy integratsiyasi uchun muhim resurs hisoblanadi. Savdo aloqalarining kengayishi, tranzit imkoniyatlarining yaxshilanishi, transport va logistika infratuzilmasining modernizatsiyasi bu jarayonda asosiy omillardir. Biroq bojxona jarayonlari, investitsiyalar yetishmasligi va infratuzilma sifati, tranzit xarajatlari yuqoriligi, bojxona protseduralari, transport tarmoqlari orasida koordinatsiya yetishmasligi kabi muammolar integratsiyani to'liq amalga oshirishga xalaqit bermoqda. Kelajakda transport siyosatini yanada takomillashtirish, mintaqaviy hamkorlikni kuchaytirish va barqaror infratuzilmani rivojlantirish yo'llari ustida ishlash zarur.

## **Mavzuga oid ma'lumotlar tahlili.**

### **A. Transport koridorlari va ularning mintaqaviy integratsiyaga ta'siri**

CASCA+: Markaziy Osiyo-Qorabog'-Anadolu yo'nalishidagi multimodal koridor bo'lib, O'zbekiston ushbu koridor orqali yuk tashish hajmini oshirishga intilmoqda. Bu koridor, ayniqsa, Yevropa va Osiyo o'rtasidagi savdo aloqalarini qisqartiradi va tranzit narxlarini pasaytiradi.

China-Kyrgyzstan-Uzbekistan (CKU) temir yo'li: Ushbu loyiha temir yo'l orqali yevropaga va Osiyoga yuk tashishni soddalashtirishga qaratilgan. Loyiha qurilishi bosqichida, taxminiy yakunlanish sanasi va transport yo'l xarajatlarining kamayishi borasida prognozlar mavjud.

Trans-Afghan Railway Corridor: Janubiy yo'llarga chiqish va Hind okeaniga, Eron va Hindiston bozori bilan aloqalarni kengaytirish imkonini beradi.

### **B. Statistika va iqtisodiy ko'rsatkichlar (2025)**

2024-yilda tranzit yuk tashish (cargo transit) bo'yicha yuk hajmi sezilarli o'sdi (million tonnalarida), transport yo'llari orqali tashish samaradorligi oshdi.

Tashqi savdo va eksport yo'llarida logistika xarajatlari va tranzit uzunligi hozircha yuqori: ba'zi manbalarda tranzit xarajatlari import tovarlar qiymatining 50-60 foizigacha yetishi mumkinligi qayd etilgan.

Port infratuzilmalari: O'zbekiston, Gruziya, Ozarbayjon kabi davlatlar orqali Baku, Poti, Batumi, Chabahr portlariga yuk yo'llari kengaymoqda. Bu orqali dengiz transporti bilan integratsiya oshmoqda.

### **C. Siyosat, strategiya va takliflar**

Bojxona tartib-qoidalarini soddalashtirish, yagona “bir-shisha” (single window) tizimlarini joriy etish mintaqaviy integratsiyani sezilarli darajada kuchaytirishi mumkin.

Transport infratuzilmasini standartlashtirish, temir yo‘l va yo‘l yo‘llari sifatini oshirish, multimodal terminal va ombor tizimlarini rivojlantirish.

Raqamli texnologiyalarni joriy etish: logistika monitoringi, trassalarni kuzatuvchi tizimlar, avtomatlashtirilgan bojxona va hujjat almashtirish tizimlari.

Davlatlararo va mintaqaviy hamkorlik siyosatini mustahkamlash: tranzit mamlakatlar, hamkor davlatlar bilan tarif siyosati, investitsion sheriklik, transport koridorlarining barqarorligi.

Yuqoridagilarga asosan O‘zbekiston va Markaziy Osiyo davlatlarida transport tarmoqlari va tranzit yo‘llari mintaqaviy integratsiyaning muhim omili bo‘lib qolmoqda. Koridorlar, multimodal yo‘llar va strategik transport loyihalari (masalan CKU, CASCA+) orqali yuk tashish va savdo aloqalari kengaymoqda. Shuningdek, logistika infratuzilmasi va siyosiy hamkorlik natijasida transport xarajatlari pasayishi mumkin. Biroq, bojxona tartib-qoidalar, infratuzilma sifati, moliyalashtirish va standartlar bo‘yicha yechilishi lozim bo‘lgan muammolar mavjud. Agar ushbu muammolar faollik bilan hal qilinsa, O‘zbekiston transport tarmoqlari orqali mintaqaviy integratsiyada markaziy rol o‘ynashi mumkin.

**Xulosa va takliflar.** Transport tarmoqlari mintaqaviy integratsiya uchun muhim vosita bo‘lib, O‘zbekiston va Markaziy Osiyodagi davlatlar uchun strategik ahamiyatga ega. So‘nggi yillarda transport koridorlari, tranzit yo‘llari va logistika infratuzilmasi sohasida ko‘plab loyihalar amalga oshirilmoqda, bu esa iqtisodiy hamkorlikni kuchaytiradi va tashqi savdo salohiyatini oshiradi. Biroq, bojxona jarayonlarining murakkabligi, transport infratuzilmasining standartlari, moliyaviy va struktural cheklovlar hamon dolzarb muammolarni tashkil etadi. Integratsiyaga yanada samarali yordam berish uchun davlatlar o‘zaro koordinatsiyani kuchaytirishi, logistika markazlarini rivojlantirishi, transport standartlarini moslashtirishi va raqamli transformatsiyani rag‘batlantirishi lozim.

## REFERENCES:

1. The role of Uzbekistan in strengthening transport links with Turkic countries, Nargiza Umarova 2024.12.11
2. “Uzbekistan’s strategy to build greater trans regional connectivity”, Institute for Strategic and Regional Studies, 2025
3. “How does Uzbekistan Develop Transport Links with the South Caucasus?”, Caspian Policy Center, 2025.
4. Yerlan Tulendiyev et al., Development of transit potential of Central Asian countries ..., 2025.

5. “Central Asian transport corridors: indicators and integration problems” Eldor Sobirjonov  
2024.06.30